

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ב', תשס"ז

I. במבחן נבדקים ארבעה נושאים:

1. **שליטה בצופן האלפביתי** נבדקת באמצעות הכתבה של מילים ומשפטים (הכתיב נבדק על-פי ממדי ההערכה המפורטים בנספח) ובאמצעות קריאה של מילים בודדות או צמדי מילים.
2. **הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות הבנת משמעות של מילים בתוך הקשר, הבנה של משפטים, והבנה של שני טקסטים משתי סוגות. בשאלות הנלוות לטקסטים נבדקים ממדי ההערכה המצוינים בטבלה ובנספח.
3. **הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלת כתיבה המפורטת בטבלה ובנספח.
4. **הבנה מטה-לשונית** נבדקת בזיקה לטקסטים הנכללים בפרק של הבנת הנקרא ובזיקה למטלות הכתיבה.

II. המבחן כולל שני חלקים:

חלק ראשון:

- הכתבה: כתיבת מילים, צמדי מילים ומשפטים
- התאמת מילים, צירופי מילים ומשפטים לתמונות
- ביצוע הוראות כתובות
- השלמת מילים חסרות במשפטים (קלוז)
- כתיבת סיפור לפי רצף תמונות

חלק שני:

- טקסט מידעי מלווה בשאלות סגורות ופתוחות, המתייחסות לכל ממדי ההבנה ולידע הלשוני
- טקסט סיפורי מלווה בשאלות סגורות ופתוחות, המתייחסות לכל ממדי ההבנה ולידע הלשוני

(ראו להלן המפרט והנספח)

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ב', תשס"ז

נושא	פירוט	משקל יחסי	הערות
1 שליטה בצופן האלפביתי	<p><u>ממדי ההערכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ייצוג גרפי של צלילי המילה • כתיב של אותיות השורש • כתיב של אותיות התפקיד (צורני גזירה, צורני נטייה ואותיות השימוש) • זיהוי מדויק של מילים <p>• כתיבת של צמדי מילים ומשפטים המוכתבים על-ידי המורה (עמ' 85)*</p> <p>• קריאה והבנה של מילים בודדות/צמדי מילים (עמ' 86)</p>	כ-20%	השליטה בצופן האלפביתי מבטאת יישום של הידע הפונולוגי, של הידע האורתוגרפי ושל הידע המורפולוגי.
2 הבנת הנקרא	<p><u>ממדי ההערכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת המשמעות הגלויה (איתור מידע) • הבנת המשמעות הסמויה (פרשנות והיסק) • יישום, הערכה וביקורת <p>• מילים בהקשר (עמ' 86, 89)</p> <p>• משפטים (עמ' 44, 45, 86, 89)</p> <p>• טקסטים:</p> <ul style="list-style-type: none"> – טקסט מידעי (עמ' 76, 86, 87) – טקסט סיפורי (עמ' 48, 86, 88) 	כ-50%	<ul style="list-style-type: none"> • הבנת הנקרא מוערכת באופן מדורג, מיחידות שיח קצרות (מילים ומשפטים) עד יחידות שיח ארוכות יותר – טקסטים. • אורך הטקסט הסיפורי כ-150 מילים. • אורך הטקסט המידעי כ-100 מילים. • חלק מן הטקסטים ייכתבו בכתיב חסר בניקוד מלא, וחלק מהם – בכתיב מלא בניקוד חלקי. • נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים הקרובים לעולמו של הילד ולנושאי הלימוד.
3 הבעה בכתב	<p><u>ממדי ההערכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן • מבנה • לשון <p>• כתיבה סיפורית (עמ' 84, 85)</p>	כ-20%	• כתיבת סיפור על-פי רצף תמונות.
4 הבנה מטה-לשונית	<ul style="list-style-type: none"> • סדר אלפביתי • משפחות מילים • צורות יחיד-רבים, צורות זכר-נקבה • סימני פיסוק: נקודה בסוף משפט, סימן שאלה (עמ' 68, 76, 85, 94) 	כ-10%	בנושאים המטה-לשוניים נבדקת הבנת המשמעות של הצורות והשימוש בהן, למטרות של הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתיב נכון.

* מספרי העמודים – בתכנית הלימודים, תשס"ג

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ב', תשס"ז

נספח למפרט

<p>1. שליטה בצופן האלפביתי - פירוט ממדי ההערכה</p> <p>א. כתיבת מילים המוכתבות על-ידי המורה. יכלל: מילים שכיחות, המייצגות חלקי דיבור שונים (כגון שמות עצם, שמות תואר, פעלים, מילות שאלה וכינויים). ייבדקו:</p> <ul style="list-style-type: none"> • איות מדויק של כל צלילי המילה • כתיב של אותיות השורש • כתיב של אותיות התפקיד: תחיליות וסופיות של משקלים ובניינים (צורני גזירה), מוספיות לציון מין וגוף (צורני נטייה), מש"ה וכל"ב (אותיות השימוש) <p>ב. קריאה והבנה של מילים/צמדי מילים: זיהוי מדויק של מילים (עיצורים, תנועות וצירופים).</p>	
<p>2. הבנת הנקרא - פירוט ממדי ההערכה</p> <p>א. הבנת מילים בהקשר: הבנת משמעות של מילים מתוך טקסט (כגון פירוש מילה, נרדפות והפיכות)</p> <p>ב. הבנת משפטים: הבנת יחסים בין מילים בתוך משפט, הבנת קשרים בין שני משפטים וביצוע הוראות על-פי הוראות כתובות</p> <p>ג. הבנת טקסטים</p> <p>1. הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור מידע מפורש (מן הטקסט ומן האיורים הנלווים) • הבנת יחסים מפורשים בין חלקי הטקסט (כגון יחסי סיבה ותוצאה ורצפים כרונולוגיים) <p>2. הבנת המשמעות הסמויה בטקסט</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת מילים וצירופים מתוך הקשר (כגון פירוש מילה, נרדפות והפיכות) • הבנת רעיון\מסר מרכזי • הסקת מסקנות • הבנת יחסים שאינם מפורשים בין חלקי הטקסט (כגון יחסי סיבה ותוצאה ורצפים כרונולוגיים) <p>3. הערכה וביקורת</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבעת עמדה אישית מנומקת 	
<p>3. הבעה בכתב - פירוט ממדי ההערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: כתיבת סיפור הכולל אירוע מרכזי אחד לפחות; תיאור של רגשות ומחשבות ב. צמידות ורלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. מבנה רטורי: התאמה לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. מבנה לוגי: קשר ורצף הגיוניים בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות) ג. היצג: סידור הכתוב וארגונו על-פני העמוד מבחינה גרפית (הפרדה בין מילים, בין פסקות ובין כותרת לטקסט) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ב. תחביר: מבנה משפט תקין; התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'); שימוש נכון במילות יחס ג. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק (נקודה וסימן שאלה) ד. כתיב: אי-השמטת אותיות והיעדר טעויות בכתיב (בשורשים שכיחים, בתחיליות ובסופיות) ה. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה 	
<p>4. הבנה מטה-לשונית</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת הסדר האלפביתי, החיצוני והפנימי, שלפיו מסודרות המילים במילון עברי-עברי • זיהוי של משפחות מילים מאותו שורש • הכרת סיומות בזכר ובנקבה, ביחיד וברבים בשם ובפעל, לרבות סיומות נקבה למילים בלשון זכר • הכרת התפקיד של נקודה וסימן שאלה והשימוש התקין בהם 	